

Erasmus jaunajiem uzņēmējiem piedāvā droši testēt savu biznesa ideju ārzemēs

Jauns bizness vienmēr saistās ar risku. Taču to var būtiski samazināt, iesaistoties programmā Erasmus jaunajiem uzņēmējiem (EJU) – tā ļaus piedalīties apmaiņas programmā un līdz pat pusgadam uzkrāt pieredzi līdzīgas nozares uzņēmumā ārzemēs. Arī pieredzējuši biznesmeņi no Latvijas var nodot savu pieredzi un gūt svaigu skatījumu uz biznesu, uzņemot ārvalstu uzņēmējus pie sevis.

Vadības konsultāciju uzņēmuma Civitta Latvija konsultante IRĒNA VERČMANE

EJU piedāvā vairākus būtiskus bonusus, no kuriem svarīgākais noteikti ir iespēja darboties reālā biznesa vidē, būt klāt un redzēt, kā tiek kārtotas gan ikdienišķas situācijas, gan pēkšņas problēmas. “Piedalīšanās ikdienas procesos, nevis tikai iespēja saņemt tīri teorētiskus padomus noteikti palīdzēs turpmākajās biznesa gaitās,” uzskata viena no programmas kontaktpunktiem, vadības konsultāciju uzņēmuma *Civitta Latvija* konsultante Irēna Verčmane. Tikpat svarīga ir arī iespēja iegūt praktisku starptautiskās sadarbības pieredzi, iepazīt citu valstu biznesa kultūru un izveidot kontaktus, kas varēs noderēt nākotnē.

PIE MENTORA – UZ ĀRZEMĒM

Iesaistīties programmā ir viegli – uzņēmējam tikai jāatbilst tās kritērijiem un jābūt motivētam aktīvi darboties. Svarīgākā prasība – pretendenta kopējā uzņēmējdarbības vadības pieredze nedrīkst būt ilgāka par trim gadiem. Šajā laikā tiek ieskaitītas arī vadošas pozīcijas ne pašam savā uzņēmumā – piemēram, izpild-direktora amatu uzskata par pietiekami nopietnu biznesa procesu vadības pieredzi. Pretendentam jāaizpilda pieteikuma anketa un tai jāpievieno arī biznesa plāns, kurā iekļauti programmas nosacījumos atrunātie punkti (vēlams – angļu valodā) un detalizēts CV. Pēc dalības apstiprināšanas tiek nodrošināta piekļuve programmas datubāzei, un tajā jāmeklē sev interesantās valstis un biznesa jomas un jāuzrunā uzņēmēji, kas atbilst vēlamajam mentora profilam.

Lai gan vidēji no pieteikuma apstiprināšanas līdz aizbraukšanai apmaiņā pāiet trīs mēneši, reizēm mentora atrašana var aizņemt arī ilgāku laiku – līdz pat gadam. Tāpēc ir ļoti svarīgi jau pieteikšanās laikā skaidri saprast un definēt mērķi, kāpēc īsti to darāt, uzsver Irēna Verčmane. “Ir precīzi jāzina, kādas prasmes un zināšanas jaunais uzņēmējs vēlas pilnveidot. Tāpat arī jānorāda savi plūsi – pieredze un specifiskās zināšanas kādā nozarē, kas varētu būt interesanti

mentoram – galu galā no apmaiņas kaut ko vēlas iegūt arī uzņemošā puse. Tas ļoti palīdzēs, meklējot mentoru.”

Izvirzītie mērķi un gaidāmie sadarbības rezultāti ir jāfiksē arī sadarbības plānā ar atrasto mentoru, un tas jāiesniedz, lai apmaiņa tiktu apstiprināta. Ja mentora meklējumi nevedas tik gludi, kā gribētos, jaunais uzņēmējs var droši vērsties pēc palīdzības nacionālajos kontaktpunktos. “Atbilstoši programmas nosacījumiem mentora atrašana ir paša uzņēmēja atbildība, taču grūtību vai neskaidrību gadījumā mēs noteikti palīdzēsim,” apstiprina Irēna Verčmane. Viņa arī uzsver – vēl pirms došanās apmaiņā vajadzētu noskaidrot, vai labi saprotaties un esat uz viena viļņa ar atrasto mentoru, jo kopā tomēr būs jāpavada diezgan ilgs laiks.

VISBIEŽĀK UZ ITĀLIJU UN SPĀNIJU

Pagaidām EJU ietekme uz Latvijas uzņēmējdarbības vidi vēl ir nenozīmīga, taču lielāks efekts varētu būt gaidāms jau tuvākajā nākotnē, kad savā biznesa nišā būs nostiprinājušies programmu beigušie uzņēmēji. Desmit darbības gadu laikā no Latvijas tajā iesaistījušies un apmaiņā devušies 110 cilvēki. Salīdzinājumam: Igaunijā šo iespēju pagaidām izmantojuši tikai 49 cilvēki, toties Lietuvā – pat 249. Interese par programmu pakāpeniski aug – to apliecina saņemto pieteikumu skaits. Šo iespēju popularizē arī kontaktpunkti, un bez oficiālajām mājaslapām tam veltīta arī lapa *Facebook*. “Tomēr mūsu pieredze liecina, ka visefektīvāk strādā tiešā informācijas apmaiņa – tie, kas sekmīgi piedalījušies apmaiņā, nodod informāciju tālāk. Jo vairāk cilvēku iesaistās, jo plašāks informācijas vilnis sasniedz citus,” stāsta Irēna Verčmane.

Visā Eiropā programmas darbības laikā notikušas jau vairāk nekā 14 000 apmaiņas. Aktīvākās dalībvalstis, no kurām apmaiņās devies vislielākais skaits cilvēku, ir Itālija un Spānija. Eiropas dienvidzemes izrādījušās arī populārākie galamērķi kopumā. Diezgan liela interese Latvijas uzņēmējiem ir arī par Zviedriju un Lielbritāniju – ar pēdējo gan breksita dēļ nav īstas skaidrības par tās tālāko dalību programmā. Latvijas uzņēmēji aktīvi interesējas arī par tuvākajām kaimiņvalstīm, kur ir līdzīgs tirgus un iespējas vieglāk izveidot produktīvu sadarbību. Populārākās nozares pašlaik ir dažādu aplikāciju izstrāde (grāmatvedībai, nekustamajam īpašumam utt.), bet pieaug interese arī par NVO sektoru un sociālo uzņēmējdarbību.

Jaunajam uzņēmējam, kas domā par iesaistīšanos EJU, noteikti jāpieņem īpašības, bez kurām veiksmīgs bizness nav iedomājams, – vispirms jau skaidram mērķim, motivācijai un gatavībai iesaistīties par visiem 110%, uzsver Irēna Verčmane. Vienlīdz svarīga ir arī pārliecība par savu ideju un spēja riskēt, lai gan tieši riska momentu dalība programmā būtiski samazina. “Nav jau nemaz tik daudz iespēju droši un reālā biznesa vidē testēt un validēt savu ideju, sadarbojoties ar pieredzējušiem cilvēkiem. Un, ja galu galā nākas saprast, ka tā nestrādā, – arī tas ir labs rezultāts.”

Detalizēta informācija par programmu un iespējām tajā iesaistīties:
<https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/>.

Ar Eiropas Savienības finansējuma atbalstu ir izveidoti daudzveidīgi rīki, kas var palīdzēt attīstīties mazajiem un vidējiem uzņēmumiem visā Eiropā. Informāciju par ES sniegtajām iespējām var iegūt, sazinoties ar Eiropas Biznesa atbalsta tīkla (EEN) speciālistiem. Viņi sniegs informāciju par dažādām iniciatīvām, projektiem, uzsaukumiem un palīdzēs atrast sadarbības partnerus. EEN sniedz arī bezmaksas konsultācijas par likumdošanu un uzņēmējdarbības aspektiem ārzemju tirgos, finansējuma piesaistes iespējām, kā arī veic tehnoloģiju un inovācijas auditu, palīdzot īstenot inovācijas un tehnoloģiju pārnēs. EEN ir Eiropas Komisijas iniciatīva, kas darbojas vairāk nekā 60 valstīs un tīkla darbībā iesaista vairāk nekā 6000 ekspertu. Vairāk par EEN – www.een.lv.

Uzņēmuma Living Design vadītājs JĀNIS BĒRZIŅŠ

PIEREDZES STĀSTS

Gribi panākumus – brauc un dari!

SIA *Living Design* no 2015. gada nodarbojas ar inovatīvu nekustamā īpašuma projektu attīstību. Līdz šim klienti galvenokārt bijuši privātie zemes īpašnieki Dānijā, kas meklē jaunus biznesa modeļus ilgtspējīgai attīstībai. Latvijas uzņēmums viņiem palīdz ar konceptuālo izstrādi agrīnā projekta stadijā, projektēšanu, vizualizāciju izstrādi un biznesa modeļa izveidi. Darbojoties *Erasmus* programmā, šī gada jūlijā izveidots kopuzņēmums ar dāņu partneriem, lai uzsāktu pavisam jaunu attīstības virzienu ar zīmolu *Frest* (www.frest.dk).

Uzņēmums koncentrējas uz ciematu izveidi ar nulles enerģijas privātmājām, kas pašas spēj sev nodrošināt nepieciešamos resursus. “Mūsu produkts būs šādu ciematu izveide un to tālāka pārdošana pensiju fondiem, pašvaldībām vai investīciju fondiem,” stāsta uzņēmuma vadītājs Jānis Bērziņš. Par EJU viņš uzzinājis pirms trim gadiem, studējot maģistrantūrā Dānijā. “Pagājušajā gadā, atgriezies Latvijā, dzirdēju arī par uzņēmuma *Vividly* dibinātājas veiksmīgo pieredzi šajā programmā un nolēmu pamēģināt.”

Visi pieteikšanās process noritēja ļoti gludi, atceras Jānis Bērziņš. Sākotnēji viņš apsvēris vairākus variantus, taču, tā kā Dānijas tirgus bijis jau zināms un aktuāls, izvēle kritusi uz to.

Runājot par ieguvumiem, *Living Design* vadītājs uzsver – šī programma ļauj aktīvi izmantot pieredzējuša citas valsts uzņēmēja kontaktu loku un zināšanas par vietējo tirgu, tajā pašā laikā neuztraucoties par privātajām finansēm, jo programma kompensē dalības izdevumus. Iesaistīšanās EJU rezultējies piesaistītos partneros un investīcijās.